

Aan: Tweede Kamer
t.a.v. de leden van de Vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken
cie.biza@tweedekamer.nl
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: wetsvoorstel Wet aanscherping vereisten toewijzing restzetels

Den Haag, 6 december 2024

Geachte leden van de Tweede Kamer,
Geachte leden van de Vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken,

Het voorstel van wet 'Wet aanscherping vereisten toewijzing restzetels' is in behandeling bij uw Kamer en start binnenkort met de schriftelijke behandeling. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden wil u als leden van de Tweede Kamer enkele belangrijke noties meegeven over dit wetsvoorstel, die voor uw fractie aanleiding kunnen zijn om daarover specifieke vragen te stellen.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft kennisgenomen van dit voorstel en de bijhorende Memorie van Toelichting, is van mening dat de te verwachten voordelen ten aanzien van de bestuurlijkheid door het terugdringen van eenpersoonsfracties, niet opwegen tegenover de nadelen van de wet ten aanzien van de representatie, en vraagt zich af op basis van welke steekhoudende argumentatie de regering tot het wetsvoorstel is gekomen.

Voorstel van de wet

Met het huidige wetsvoorstel richt de regering zich omwille van de bevordering van de bestuurlijkheid tot het verminderen van de eenpersoonsfracties die middels de verdeling van restzetels uiteindelijk een zetel bemachtigen, door niet langer restzetels toe te wijzen aan lijsten waarbij het stemcijfer lager is dan de kiesdeler (36 641 - Voorstel van wet aanscherping vereisten toewijzing restzetels, artikel I, lid A en B). Met andere woorden: het wetsvoorstel zal ertoe leiden dat minder kiezers vertegenwoordigd zullen worden in het hoogste orgaan van de lokale democratie.

In de ogen van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden weegt de beperking van de mate van representatie te belemmeren zwaarder dan de te verwachten bevordering van de bestuurlijke versterking van het lokaal bestuur dat het wetsvoorstel beoogt na te streven.

De belangrijkste vraag die de vereniging zou willen stellen is dan ook wat de steekhoudende argumenten van de regering zijn om de representatie te verminderen omwille van de bestuurlijkheid te bevorderen.

Afname eenpersoonsfracties

Het is de verwachting van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden dat het wetsvoorstel weinig effect zal hebben op de bevordering van de bestuurlijkheid. Afgaande

op de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 zou uitvoering van het voorstel neerkomen op 89 eenpersoonsfracties die niet in de raad zouden zijn gekomen, hetgeen neerkomt op 1,05 % van alle gemeenteraadszetels. Dat is enerzijds een te klein aantal om te zorgen voor de beoogde verandering, en anderzijds een te groot aantal kiezers die niet langer vertegenwoordigd zouden zijn. Onze vraag zou daarom zijn, ook omdat de memorie van toelichting daarover onduidelijk is: staat het instrument wel in verhouding tot het beoogde doel? De regering beseft immers, zo blijkt uit de MvT (36 641 – Memorie van Toelichting, 2. Aanpassing vereisten voor toekenning van een restzetel) dat het wetsvoorstel geen einde zal maken aan (de zorgen over) de trend van versplintering en langere formaties. Tevens blijkt uit dezelfde MvT (36 641 – Memorie van Toelichting, 2. Aanpassing vereisten voor toekenning van een restzetel, pagina 2-3) dat de regering beseft dat het voorstel geen bijdrage betekent op het punt van de politieke complexiteit en de mate waarin eenpersoonsfracties hun controlerende functie uitvoeren.

Samenvattend vraagt de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden zich af of het beoogde doel van het wetsvoorstel (alleen in de raad komen als je een volle zetel haalt) zich verhoudt tot de reputatieschade die dit voorstel realiseert, omdat een deel van de inwoners zich niet meer gerepresenteerd zal voelen en een deel van partijen, ook al is dat een zeer klein deel, wordt uitgesloten van deelname. Wij denken dat het zinvol is als hierover nadere helderheid wordt verschaft.

Met vriendelijke groet,

A.E. (Abdullah) Uysal

Vicevoorzitter
Nederlandse Vereniging voor Raadsleden